

"NAŠ GLAS" izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 2/I. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11447.

List za državne nameščenice in upokojence

L. A.

Pridobljene pravice

Z letošnjim finančnim zakonom je bil spremenjen oz. spopolnjen tudi zakon o ljudskih šolah od 5. dec. 1929, kateremu se doda nov § 93 a. Po tem paragrafu preneha učiteljskim ljudskih in gospodinjstkih šol in otroškim vrtničaricam služba, ko stopijo v zakon z osebo, ki ni ljudsko-šolski učitelj. Če so take učiteljice ali vrtničarice izpolnile pogoje za pridobitev osebne pokojnine (torej če imajo vsaj 10 let učinkovite učiteljske službe) dobe namesto pokojnine enkrat za vselej odpravnino v višini enoletne plače in položajne doklade, če pa niso izpolnile teh pogojev, a imajo nad 5 let učinkovite službe, dobe odpravnino v višini polletne plače in položajne doklade. Služba jim pa preneha z dnem, ko se omože.

Po ti novi določbi je uveden torej za učiteljice na ljudskih oz. gospodinjstkih šolah in za otroške vrtničarice delni celibat, ker jim je s tem nadaljnje službovanje onemogočeno, če se omože in če njihov mož ni ljudskošolski učitelj.

O tem važnem vprašanju je objavil izvršni odbor Jugoslovanskega učiteljskega združenja daljšo spomenico, ki ugotavlja, da so s tem predpisom nekatere vrste učiteljic postavljene kot edine državne uslužbenke v izjemnem položaju, ker se jim odvzema pravica do proste izbire zakonskega druga. S tem predpisom se nadalje onemogoča tudi velikemu številu šolanih žena, da v mlajših letih sklenejo zakon, kar gotovo ne vpliva ugodno v moralnem in družabnem oziru. Najvažnejša posledica te izjemne določbe je pa okolnost, da se je z njo omajalo načelo uradniške enakopravnosti in državljskih pravic prizadetih učiteljic.

Za nas so tu važnejši od vseh, še tako upravičenih in tehtnih npravnih in družabnih pomislekov, ki se porajajo ob uvedbi tega delnega celibata, pravni momenti in učinki te popolnoma izjemne in edinstvene odredbe.

Zlasti bi moglo imeti kot nevaren preudic najdalekosežnejše posledice, če bi se ta določba razlagala in uporabljala tudi za nazaj, torej za primere omoženih učiteljic, ki so stopile v zakon pred uveljavljanjem tega predpisa. Če bi se uporabljala ta določba tudi za take primere, bi nastal povsem nemogoč položaj, ker bi pomenilo tako izvajanje najbolj grobo kršitev že pridobljenih pravic do osebne pokojnine. Pomisliti je treba, da so si prizadele učiteljice in šolske vrtničarice po uradniškem zakonu že pridobile pravico do pokojnine, da so za pokojnino tudi vplačale predpisane zakonske prispevke v pokojninski sklad in da so se omožile ob času, ko zakon tega ni branil oz. vezal na kake škodljive posledice. Za nazaj torej te določbe nikakor ni mogoče uporabljati, če naj se ne posega v pridobljene pravice.

Kaj pa glede uporabe tega predpisa za bodoče primere? Kako ravnati za učiteljicami, ki so že v službi in se bodo šele poročile? Tudi te imajo — pa če že izpolnjujejo pogoje § 113. ur. zakona ali še ne — nedvomno že pridobljene pravice do pokojnine, ker so pač vstopile v službo v utemeljenem pričakovanju, da si bodo po določenem številu odsluženih let pridobile osebno pokojnino. Z novo določbo se jim ta pravica odvzame, če se omože z neučitelji. S tem se enostransko bistveno spremene pogoji, pod katerimi so vstopile v službo, in to poglobitvi pogoji. Razen tega je pa treba odpust iz službe, ki grozi učiteljicam, če se omože, smatrati za neke vrste kazni. Znano pa je, da noben drž. uslužbenec ne more biti odpuščen brez pokojnine, če ima pravico do nje, razen v točno naštetih primerih, kadar se to izreče z razsodbo kot

kazen za določena dejanja. Tako bo torej učiteljica, ki se omoži, izgubila službo in pokojnino, medtem ko druga, ki se disciplinsko odstrani iz službe, izgubi sicer službo, ne pa pokojnine. — Nova določba bi se — če pristanemo na njeno npravnstveno in socialno upravičenost — mogla torej uporabljati za bodoče, torej za tiste učiteljice, ki bodo šele stopile v službo.

Gotovo je, da je ta predpis o delnem celibatu določba izredne načelne važnosti in velike nevarnosti za naš stan, ker uvaja v našo zakonodajo povsem nove metode. Načelo pridobljenih pravic se zdi, da ne velja več. Kako usodno bi pa moglo postati tako spoznanje za vso poštenost, varnost in točnost državne uprave, če bodo uslužbenici odslej upravičeno stalno v strahu, da se jim — po opisanem vzorcu — s prihodnjim finančnim zakonom okrnejo ali sploh odvzamejo najvažnejše pravice, zakonito pridobljene z dolgotrajnim vestnim izpolnjevanjem zakon-

skih predpisov, prav tiste namreč, zaradi katerih so vstopili v državno službo ob slabih gmočnih pogojih in vztrajali navzlic vsemu v nji, ker so pač računali na — pokojnino.

Nedavno smo na tem mestu objavili besede avstrijskega finančnega ministra, da je med javnim nameščenstvom kot delojemalcem in med državo kot delodajalcem javnopravno zaupno razmerje, ki rodi pravice in dolžnosti za obe strani: na eni strani absolutno pripravljenost za žrtve, če so res nujno potrebne in skupnosti koristne, na drugi strani po dolžnost, zahtevati take žrtve samo v skrajni sili, kadar ni nobenega drugega izhoda, kadar je ta obremenitev res prava ultima ratio, poslednji in edini izhod. Da pri nas še od daleč ne more biti govora o taki nujnosti in neizbežnosti sličnih odredb, smo menda vsi prepričani. Zato se zdi ta drakonska določba tem bolj neutemeljena, nepotrebna in škodljiva, ker ruši vero državnega uslužbenstva v pravno varnost njihovega položaja in v uvidevnost in razumevanje odločujočih činiteljev.

Iz novega finančnega zakona

V Službenih novinah od 1. aprila je objavljen finančni zakon za leto 1937/38. Tako obširnega že nekaj let nismo imeli, saj obsega nič manj kakor 80 strani zakonskega dela Službenih novin. Čeprav bi po svojem značaju in smislu ter po predpisih zakona o drž. računovodstvu finančni zakon ne smel vsebovati nič drugega razen enoletnih običajnih predpisanih računsko - tehničnih navodil in določb za izvrševanje proračuna in upravljanje državnega premoženja v novi proračunski dobi, vsebuje letošnji fin. zakon izredno veliko določb, ki bistveno spreminjajo razne zakone, uredbe in pravilnike. Še več kot teh pozitivnih sprememb, oz. dopolnitev najrazličnejših zakonskih določil, je pa v fin. zakonu pooblastil, po katerih more vlada brez sodelovanja parlamenta izdati razne uredbe z zakonsko močjo in to skoro na vseh področjih državne uprave. V tem pogledu še prav posebno prekaša letošnji fin. zakon vse dosedanje.

Da se s to prakso, po kateri se najvažnejši pozitivni zakonski predpisi spreminjajo enostavno z določbami fin. zakona, vnaša v zakonodajo nered in nejasnost, vedó najboljše vsi tisti, ki imajo z izvrševanjem raznih zakonov posla. Zaradi neprestanega, vsako leto se ponavljajočega spreminjanja prvotnih zakonskih določil, je naša zakonodaja postala že tako nepregledna, da je pravilno razlaganje in izvrševanje zakonov oteženo že uradništvu, ki mu je dolžnost izvajati jih, ostalim državljanom pa je pravilna uporaba zakonov skoro onemogočena. Mimo tega je pa treba pomisliti, da neprestano spreminjanje, pogosto izredno važnih predpisov, povzroča različne nedoslednosti in zanaša motnje v javno upravo.

V naslednjem bomo iz ogromnega števila predpisov letošnjega fin. zakona navedli samo nekatere, ki se ali izrečno tičejo državnih uslužbencev ali pa so važni tudi zanje.

Tudi v letošnjem fin. zakonu je določba, da morajo vsa oblastva, ki pobirajo dohodke od carin, monopoli, taks in državne trošarine (to so fin. direkcije in njim podrejeni uradi), iste redno sproti izročati najbližnjim podružnicam Narodne banke za račun fin. ministrstva. Proti ti določbi, ki je povzeta iz lanskega zakona, so se svojčas zlasti zavzemali upokojenci, ker je ta predpis povzročil pogostoma zakesneno izplačilo pokojnin.

Spremenjene so nekatere najvažnejše takse. Zvišana je taksa za vloge na 10 Din, za priloge na 4 Din, za pritožbe na 30 Din. Taksa za odločbe po tar. post. 6 se ni zvišala in znaša še zmeraj 20 Din.

Za učitelje na šolah Družbe sv. Cirila in Metoda je vnešena določba, da se jim ta leta priznajo kot učinkovita državna služba, če so neposredno prestopili iz te službe v državno. To velja tudi za učitelje, ki so že upokojeni, če se jim ta služba ni vračunala v pokojnino.

Za osebje srednjih, učiteljskih in meščanskih šol veljajo odslej disciplinski predpisi uradniškega zakona iz leta 1931.

Važen je predpis, s katerim se uvede delni celibat za učiteljice. Spremeni se namreč zakon o ljudskih šolah, tako, da učiteljicam ljudskih in gospodinjstkih šol in otroškim vrtničaricam preneha služba, če se omože z osebo, ki ni učitelj ljudske šole. Če so izpolnile pogoje za dosego osebne pokojnine, dobe namesto iste enkrat za vselej odpravnino, ki je enaka plači in položajni dokladi enega leta. Če pa niso izpolnile teh pogojev, dobe polovico navedenega zneska kot odpravnino, tako le če imajo nad 5 učinkovitih službenih let. Služba preneha z odpustom na dan omožitve. Ta določba stopi v veljavo s 1. avgustom 1937. — O tem važnem predpisu pišemo še na drugem mestu.

Noben naš državljan ne sme obiskovati nobene šole v inozemstvu, če nima dovoljenja od pristojnega ministrstva, sicer se mu to šolanje ne prizna.

Izredno dalekosežna je določba o spremembi zakona o občinah, po katerem sme občinski odbor iz važnih državnih interesov odstraniti občinskega uslužbenca iz službe. Če tega občinski odbor ne bi storil, sme to storiti ban, če je dokazano, da je uslužbenec delal proti važnim državnim interesom. Če ima pravico do pokojnine, je ne izgubi.

Vojni minister sme ustanoviti zdravstveni sklad za pobijanje tuberkuloze v armadi in za ustanavljanje in zdrževanje vojaških zdravilišč. Razen drugih dohodkov bodo dotekali v ta sklad redni mesečni prispevki častnikov, vojaških uradnikov, podčastnikov in glasbenikov. Podrobnosti se predpišejo z uredbo. — Pogodbeni uradniki, dnevnicarji in honorarni uslužbenici v službi državnih prometnih ustanov

so postali s 1. aprilom 1937 obvezni vlagatelji v podporni sklad pomožnega osebja v službi države. Mesečni prispevek znaša 3 % od njihove mesečne kosmate nagrade.

Poštni minister sme izdati uredbo o ustanovitvi bolniškega sklada za p. t. t. osebje. Uredba mora stopiti v veljavo s 1. aprilom 1938, zato morajo biti dotle izdani potrebni pravilniki.

Spremeni se uredba o uporabi denarja iz sklada za zgraditev stanovanj za državne uradnike, tako da se sme dovoliti posojilo šele, ko se prosilcu postavi upravna prepoved do 50 % aktivnih, oz. pokojninskih prejemkov. Ta prepoved ima prvenstvo pred ostalimi nedržavnimi terjatvami.

Ministrski svet je pooblaščen storiti potrebne ukrepe za sistematsko in smotno varčevanje v javnem gospodarstvu. Takisto sme izvršiti pregled posebnih doklad, honorarjev, nagrad in drugih postranskih prejemkov in jih znižati tako, da ne bodo presegali 50 % rednih prejemkov uslužbencev. Da se pripravi sistemizacija službenih mest v državni službi, se bo pregledalo število osebja in obseg poslov posameznih uradov, in se bodo le-ti po potrebi odpravili ali spojili. Ti predpisi se ponavljajo že več let, sistemizacije pa še vedno nimamo.

Sprejem in napredovanje uslužbencev se sme izvršiti šele po ugotovitvi, da je prosto proračunsko mesto in kredit. Kdor bi nasprotno delal, bo klican na odgovor. Tudi ta predpis ni nov, doslej se pa ni vselej strogo izvajal. Na breme svobodnega kredita za enega uradnika se sme postaviti samo en uradnik nižje skupine, tako da se skupno število ne prekorači. — Tudi v tekočem letu se ne smejo za pisarniško službo nanovo postavljati ne zvaniki ne služitelji. Na izpraznjeno zvanikiško ali služiteljsko mesto se lahko postavi vselej samo po en dnevničar. Na izpraznjena mesta zvanikov pri davčnih upravah se pa morejo postaviti davčni pripravniki. — Osebni prejemki, izplačani po odločbah, katere razveljavi državni svet, se pobere od prejemnika, uradnik, ki je pa sodeloval pri izdajanju take odločbe, je odgovoren za nastalo škodo.

V I. draginjski razred se uvrsti tudi mesto Dubrovnik.

Premeščnemu uslužbencu gre povračilo selitvenih stroškov tudi ob premeštitvi iz premoženjskih občin v državno službo. — V rok za pridobitev pravice do osebne pokojnine se vračuna tudi služba pri premoženjskih občinah, ki je dajala pravico do pokojnine, če se je prestop v državno službo izvršil neposredno.

Predpis, da upokojenec izgubi pravico do osebne, oz. rodbinske pokojnine v vstopom v samoupravno službo, ki daje pravico do pokojnine, se more od 1. aprila 1937. uporabljati tudi pri tistih upokojencih, ki so stopili v samoupravno službo ali so od samouprave dobili pokojnino že pred 1. aprilom 1933., oz. 1934. (ko sta bila dopolnjena § 132, oz. § 152 u. z.), ne glede na to, po katerem zakonu se jim je pokojnina odmerila. — Po judikaturi državnega sveta so te spremembe veljale samo od dne uveljavljanja fin. zakona za leto 1933./34., oz. 1934./35., ko sta bili ti spremembi vnešeni v uradniški zakon.

Precej spremenjene so določbe § 157. u. z. o upokojencih v inozemstvu. Odslej se bodo upokojencem, dokler z dovoljenjem fin. ministra žive v inozemstvu, znižali skupni pokojninski prejemki samo za 20 % (doslej za 50 %). To ne velja za upokojence, ki bivajo v inozemstvu manje kot 2 meseca, dalje za tiste, ki so stari nad 60 let in za tiste, ki žive skupaj s svojimi

otroci, ki imajo v inozemstvu stalno bivališče. Tem se pokojninski prispevki ne znižajo. — Natančnejša navodila izda fin. minister.

Zelo važna je sprememba toč. 24. § 62. fin. zak. za 1932./33., ki govori o prevedbi uradnikov, razvrščenih od IX. skupine, ki pa imajo fakultetsko ali višjo izobrazbo, v VI. polož. skupino. Po novem se mora ta določba tako razumeti, da izda odločbo o prevedbi pristojni organ po svobodni oceni v okviru proračuna. — S tem je odklonitev prevedbe izvzeta iz upravno-pravnega sojenja, ker je prevedba dana v prosto voljo pristojnega oblastva.

Ponovljeni so predpisi, da javni upokojenci ne morejo biti zaposleni v državni službi in podjetjih. Prav tako se upokojencem, zaposlenim pri bano-

vinah ali občinah znižajo celotni prejemki kakor doslej. — Pomožno osebo ruske narodnosti, ki je bilo v službi države zaposleno nad 10 let, in je med svetovno vojno služilo v ruski ali kaki zavezniški armadi, prejme iz državne blagajne podporo v znesku 900 Din, brez kakršnihkoli doklad. Pogoj je starost nad 65 let in prestanek službe brez krivde uslužbenca. Podpora se prizna tudi družini, a največ 75% iste.

S tem smo navedli poglobitve predpise, ki se tičejo državnega uslužbenstva. O posameznih spremembah, ki so važnejšega značaja, bomo v prihodnjih številkah še posebe pisali, zlasti o tistih, s katerimi se posamezne dosedanje založbe spremenijo v našo škodo.

poštah itd. Za škodo, povzročeno drž. blagajni po drž. uradnikih na kak drug način in na drugih predmetih, je pogojno pristojna glavna kontrola.

Državne terjatve iz službenega razmerja zastarevajo po 10 letih, računajoč od dne, s katerim je započelo rač. leto, v katerem se je izplačilo izvršilo (2. odstavek, točka a § 103. fin. zak. 1036/37). Drugi odstavek toč. a § 103. fin. zak. 1936/37. l. obsega samo tiste drž. terjatve, ki so bile ugotovljene po uveljavljenju tega predpisa in za katere je od dneva obstojanja do dneva njih ugotovitve preteklo več kot 10 let,

računajoč od dne započete računskega leta, v katerem je bila dotična vsota izplačana. Ta odredba obsega tudi tiste drž. terjatve, ki so bile sicer ugotovljene že pred navedenim momentom, pa dotlej še niso bile poravnane oz. se zanje ni izvršila prepoved na prejemke. V tem primeru se začetek roka zastarelosti ne računa od dneva započete računskega leta, v katerem je bil dotični znesek izplačan — zastarelost se prekinja z ugotovitvijo terjatve in začne teči nanovo od dneva prekinitve — marveč od dneva tistega započete računskega leta, v katerem je nastala prekinitve. (Dalje prihodnjič.)

N. Š.:

Prepovedi in kazni

(Dalje.)

Dokler ne stopi v veljavo novi zakon o izvršitvi in zavarovanju (eksekucijski zakon), je dovoljena upravna (administrativna) prepoved za državne terjatve zaradi povračila škode tudi glede oseb, imenovanih v čl. 109. in 113. zakona o glavni kontroli, samó, da ta prepoved nima značaja prepovedi radi ugotovljene terjatve (§ 94. ur. zak.), marveč le glede zavarovanja drž. terjatve, ki jo je šele ugotoviti (čl. 73. zakona o glavni kontroli). Te vrste prepovedi se postavljajo na plačo, položajni dodatek in osebno draginjsko doklado pri aktivnih državnih uradnikih, na pokojnino in osebno draginjsko doklado pa pri državnih upokojencih. Ker je za ugotovitev škode teh uslužbencev pristojna le glavna kontrola, je odločbo upravne oblastva, s katero odreja zavarovanje, dostaviti takoj v presojo glavni kontroli (čl. 26. zakona o glavni kontroli). Odločbo o zavarovanju izda pristojno upravno oblastvo po službeni potrebi (§ 10. zakona o občem upravnem postopku), ali pa na zahtevo glavne kontrole (čl. 51. zakona o glavni kontroli).

Kadar je odločbo o zavarovanju izdalo upravno oblastvo na zahtevo glavne kontrole, ne more biti govora o upravnem sporu pri državnem svetu (toč. 1., čl. 19. zak. o državnem svetu) iz razloga, ker se to zavarovanje opravičuje in potrjuje samo z razsodbo glavne kontrole. V smislu čl. 118. zakona o državnem računovodstvu ima država prvenstveno zastavno pravico na plačo in pokojnino blagajnika in oskrbnika materiala od dne njih postavitve, zato se mora odločba upravne oblastva glede zavarovanja po njih povzročene škode, ki ga je zahte-

vala glavna kontrola (čl. 51. in 69. zakona o glavni kontroli) ali pa pooblaščenec ministra za finance (§ 5. fin. zakona za leto 1933./34.) izvesti pred vsemi drugimi nedržavnimi terjatvami, nastalimi po postavitvi blagajnika ozir. oskrbnika materiala.

Za državne terjatve iz službenega razmerja se smejo po pojasnilu državnega sveta zaseči prejemki dotičnega državnega uslužbenca upravnim potem še le tedaj, ko glavna kontrola ugotovi terjatev, ki jo ima država proti državnim uslužbencem in ko postane ta odločba pravomočna. Te odločbe imajo obvezno moč tudi za posamezne oddelke državnega sveta (čl. 4. zakona o državnem svetu itd. in § 13. zakona o poslovnem redu).

Po § 45. zakona o pošti, telegrafu in telefonu povrne na primer škodo, nastalo zaradi izgube priporočenih pošilk, vrednostnih pisem, paketov in nakaznic (§ 35. istega zakona), tisti drž. uslužbenec, čigar odgovornost ugotovi pošta direkcijska s preiskavo. Odločbo o odgovornosti izda direkcijska. Proti ti odločbi je mogoča pritožba v roku 15 dni od dne priobčitve preko iste direkcije na ministrstvo; proti odločbi ministrstva pa na drž. svet. Določilo § 45. zak. o pošti itd. glede povračila škode, ki izvira iz službenega razmerja je v zvezi z določilom prvega odstavka § 94. zakona o uradnikih. Državne terjatve, nastale po § 45. zak. o pošti itd., se ugotavljajo po upravnih poti na podlagi posebnega zakonskega pooblastila (v tem primeru § 45. zak. o pošti itd.), kar je izjema, če se pomisli, da se drž. terjatve proti drž. uradnikom ugotavljajo načeloma po zakonu o glavni kontroli. Seveda velja to le za primere, navedene v § 35. zak. o

Potovanje v inozemstvo in pokojnina

Od mariborskega krajevnega odbora Združenja upokojenih oficirjev in vojaških uradnikov smo prejeli dopis, iz katerega na prošnjo objavljamo:

Neka članica te organizacije, vdova po polkovniku v pokoju, je sredi decembra 1936 odpotovala v Avstrijo, da praznuje božič pri svoji sestri, ki stalno živi tam. Ko se je čez dober mesec vrnila, se je podala na mariborsko pošto, da dvigne pokojnino za januar t. l. Izvedela je pa, da so njeno pokojnino vrnili finančni direkciji v Ljubljano. Upokojenka je zato poslala prošnjo finančni direkciji, naj ji izplača pokojnino za mesec januar.

Na to prošnjo je prejela obvestilo, da ji pokojnina za januar 1937 ne pripada v smislu § 157. u. z., ker je živela v inozemstvu brez dovoljenja finančne-ga ministra.

Takega razlaganja § 157. uradn. zakona navedena organizacija ne more odobravati, ker smatra, da se določila tega paragrafa nanašajo samo na tiste upokojence, ki stalno žive v ino-

zomstvu in imajo tam tudi svoje redno trajno bivališče, ne pa tudi na primer, kjer upokojenec samo za kratko dobo potuje v inozemstvo, a ima svoje stalno bivališče v naši državi.

Da se slični primeri ne bi ponavljali, bi bilo treba, da se navedeni § 157. u. z. dopolni z novim določilom, ki naj se glasi: »Ta določila veljajo samo za tiste upokojence, ki nameravajo živeti v inozemstvu dalj kakor tri mesece.«

Mariborski krajevni odbor Združenja upokojenih oficirjev in vojaških uradnikov smatra za potrebno, da se vsa upokojevska društva obrnejo s posebnimi vlogami na g. finančnega ministra s prošnjo, naj bi se take neprilike ne povzročale več upokojencem.

Glede spredaj navedene članice je pa imenovana organizacija po centralnem odboru že posredovala pri finančnem ministrstvu in bo o uspehu svoje intervencije obvestila članstvo na primeren način.

Stanovska socialna delavnost

Nov pogrebni sklad, ki se odslej imenuje **Pogrebni sklad finančnih in drugih drž. nameščencev in upokojencev** s sedežem v Ljubljani, je pričel poslovati 1. aprila 1937. Finančni, konceptni, davčni in drugi uradniki in uslužbenci fin. stroke so doslej plačevali poleg letne članarine (10 Din) za vsak smrtni primer v svojih vrstah po 10 Din. Zaradi lahkotnosti, brezskrbnosti — mladi ljudje mislijo, da traja pomlad in še kar celo brez slane, vekomaj — se je število članstva nekoliko znižalo, zavoljo česar je tudi pogrebna bila vedno manjša. Z rednim mesečnim plačevanjem prispevkov pa se bo odslej ustvaril rezervni sklad, ki bo jamčil vsakomur izplačilo pogrebne, kakor jo bo določil vsakoletni občni zbor.

Na občnem zboru novega sklada, dne 19. marca t. l. so bili izvoljeni v odbor: gg. Ivan Volčič, viš. fin. svetnik kot predsednik, Ant. Adamič, viš. dav. kontrolor v pok. kot tajnik, Jurij Kramberger, viš. d. kontrolor v p. kot blagajnik, Angelo Savnik, viš. fin. svetnik in Joža Bekš, davč. inspektor kot odbornika.

Dosedanji odziv je prav zadovoljiv. Še vedno pa niso pristopili prav vsi, kajti nekatere plaši mesečni prispevek po 15 Din. Povedati je treba samo eno: Čim več bo članstva, tem nižji bodo prispevki, oziroma tem izdatnejša bo pogrebna. Vsako leto bo občni zbor o tem ukrepal. Računski učinek je prav lahko izračunljiv, če vemo, da je dosedaj pristopilo nekaj preko 300 članov ter imamo upanje, da

J. Galsworthy:

PRVI SESTANEK

Na sprehodu po kensingtonskem parku sem prišel nekega dne na vrt čajnega paviljona in sedel k vzhodni steni, ki je zavarovana pred vetrom in kamor fini ljudje nikdar ne sedejo.

Mlado svežezeleno listje je vztrepetal v vetru, ki se je zmeraj iznova v rahli sunci zaganjal v napol golo vejevje. Vrabci in golobje so iskali drobtinice po travi, in kakor prepečenec rumenkasti stoli in trinožne mizice z okroglimi marmornimi ploščami, na katerih so stale osamljene sladkornice in obrnjene skodelice za čaj iz debelega porcelana, s svojo zapuščenostjo niso nivo vabile k odpočitku. Samo malo miz je bilo zasedenih; bled, slaboten otrok z ogromnim belim klobukom je sedel poleg majhne, živahno zroče bolniške sestre in dame v sivi obleki, ki se ji je na žalostnem in vendar hvaležnem pogledu poznalo počasno okrevanje; za drugo mizo sta sedeli dve dami čednih, ostro rezanih, porjavelih obrazov — najbrž Američanki — in jedli žemljice; za tretjo je sedel debel star mož in kadil; bil je siv in plešast. Od časa do časa se je zaslisl tam od vode krik pavov, kakor srčni krik tistega pomladnega dne.

Kmalu nato je prikorakal, mahaje s paličico, naravnost preko s peskom posute poti mlad mož v elegantni dolgi suknji, bleščečem cilindru in lakastih čevljih. Obraz mu je bil svež, živahne barve, oči svetle in pogumne, kratki temni brki so bili naviti navzgor. Hodil je kakor atlet, ki se zdi, da ima ude ustvarjene iz samih kit, in z očitno ravnodušnostjo je gledal okrog sebe. Toda pod krinko te mirnosti sem odkril nekaj izzivalnega, nekaj kakor nemir in pričakovanje. Še enkrat je šel mimo, pri

čemur je očitno nekoga iskal in nato sem ga izgubil iz oči.

Toda kmalu se je vrnil in tokrat z njo. Ej, kakšna čedna stvarica z nežnim, rožnatim obrazom za pajčolanom, z očmi, ki so naglo in živahno švigale naokoli in z igranim izrazom prijetne samozvesti, popolne — kako naj neki rečem — popolne upravičenosti za ta sestanek! Toda za vsem tem se je skrivala čudna mešanica čustev — rahlo neudobje zaradi položaja, radostno, čeprav nedovoljeno zadovoljstvo in želja, da je ne bi zasačili. Pa on? Kakor spremenjen! Iz oči, ki so prej zrle pogumno in nemirno, je govorila zdaj sama vshičena vdanost, samo globoko nagnjenje in oboževanje; na videz nedotakljiva ravnodušnost je izginila.

Izbrala sta si mizo ne daleč od moje, ki je zanju imela očitno nekakšen strateški pomen, ponudil ji je stol in sedla sta. Nisem mogel slišati, kaj sta govorila, toda lahko sem ju opazoval in vedel sem ravno tako dobro, kakor da sta mi povedala, da je to njun prvi skrivni sestanek. Tisti prvi sestanek, katerega ne sme nihče videti; ali pravilneje: prvi sestanek, katerega po njunem občutku ne sme nihče videti — popolnoma različna stvar. Zdelo se jima je, kakor da sta prekoračila nedoločljivo mejo doslej običajnega. Bil je trenutek, ki se je morebiti že mesece pripravljaj, trenutek prvega zbližanja, ki pride v vsaki ljubavni zadevi samo enkrat in ki vse nenavajeno, kar še sledi, tako olajša.

Obojne oči so pripovedovale vso zgodbo: njene so neprestano budno švigale povsod naokoli in pogostoma kar naenkrat obvisle na njegovih, njegove so pa skušale zreti mirno in zbrano, in vendar je govorila iz njih samo popolna vdanost. In bilo je prav zabavno za psihologa, opazovati razloček med ženo in možem. Sredi svoje skrivne radosti ni odvrnila oči od

sveta, ki jo je obdajal, čigar mnenju se je nagnosko uklanjala in zdelo se je, da si tako rekoč priznava, da zdaj dela nekaj, kar ni prav; on nasprotno je pazil samo na to, da se v svojih lastnih očeh ne bi moral ponižati s tem, če bi se osmešil. Zdaj, ko ji je gledal v oči, je zagnal vstran vse spoštovanje pred mnenjem sveta.

»Kaj se me tiče svet!« si je govoril, medtem ko ona sveta še zmeraj ni izpuстила iz oči, kakor mačka psa, ki jo hoče napasti; dobro je vedela, da se ji ni treba bati, da bi se osmešila — nikdar in nikoli se ne bi mogla ona osmešiti! In če so se njuni pogledi srečali, in se za trenotek niso mogli ločiti, je prevzelo človeka hrepeneje, isto hrepeneje, ki pomladi polni prsa, ko kriče pavi v parku in diše sikomore.

In postal sem zamišljen. Nespremenljiva usoda njune ljubezni, ki je klila kakor zdaj drevje, nespremenljivo žitje, ki brsti, cvete in vene, mi je stopilo jasno pred dušo. Ali sta bila pa res tista izjemna človeka, ki bosta ovrгла vse pričakovanje in dokazala pravilo? Ne, vse prej kakor to! V svoji ljubezni sta bila samo dva povprečna človeka, mož in žena, čista, močna in mlada in imela sta pomlad v krvi — podobna lososu, ki spomladi potuje po rekah navzgor in se ob določenem času spet vrača v morje. In usodo tega parčka, ki je zdaj stikal glave, bi bilo najbrž prav tako malo mogoče zaustaviti s svarili in prorokovanji, kakor more toča ustaviti pomlad pri njenem samozavestnem prihodu.

Moral sem misliti na to, kaj ju čaka: njega ure čakanja, polne srčnih bojazni, vsega v mukah ob misli, da ona na koncu le ne pride, trpečega v negotovosti, zakaj ne pride; njo ure dvoma: »Ali pa me res ljubi? Saj me ne more zares ljubiti!« Tajni sestanki, ki njih čar že izginja, kakor hitro pomisliš na slovo, tako da se jih komaj zaveš: slovo samo — pogledi, ki se

morajo drug od drugega odtrgati, strašno pusta praznina v srcu; iznova čakanje, ki se spet pričinja. In nato pri nji skriti strah in veselje na »pošto«, kadar se približuje ura, ko prihaja pismo, določena vnaprej zaradi varnosti; izgovori, da sme zdoma, da vse prikrije, da more biti sama. In pri njem tajno plazenje okoli njene hiše kadar napoči mrak, da opazuje luči v oknih in sklepa po njih, kaj se dogaja v hiši, in mrzli pot od strahu, blaznost ljubosumnosti; ure dolgi sprehodi, ki naj premagajo te napade ljubosumnosti, in nato ure noči brez spanja.

In končno ure, ki morajo priti — skrite ure na vodi ali v zavetju gozdne gošče — in njen obraz na potu domov in njegova grožnja s samomorom, da jo reši svoje navzočnosti — in s težavo ji izsiljena obljuba, da se vendar še enkrat vidi. In prihodnji sestanek, vsa vrsta sestankov brez konca. Vroča vshičenost, popolna brezbriznost — in vselej kakor globoki bas spremljave neprestano vzajemno varanje! In nato postopna ohladitev — prvi izgovor, neprestani poskusi opravičevanja pred samim seboj; dosledno razviti slovesni poskusi olepšavanja; napake, ki jih začenjata opaziti drug na drugem; ponižujoče prisege in z druge strani zatrdjevanja — in končno dan, ko ona ne pride ali ko on ne pride. In nato — pisma; nenadno zbližanje vnovič in še nenadnejši — konec.

To vse mi je stopilo pred oči tako jasno, kakor slike v kinematografu; toda hkrati sem videl, kako so se njune roke na skrivaj našle pod mizo in moji resni, preroški prividi so se razblinili v nič. Modrost in spoznanje in vse ostalo, kaj je vse to skupaj v primeru s tem enim, edinim izrazom ljubezni!

Pustil sem ju tam in odšel po kostanjevem drevoredu — in krik pavov me je spremljal.

pristopijo k skladu tudi nižji državni uslužbenci, ki jih je nekaj več ko 150. To naj je hkrati tudi pojasnilo na nekatera vprašanja in izražene dvome, ki smo jih že prejeli.

Tovariši, pristopajte, vztrajajte pri skladu, da bomo videli učinek prizadevanj! Podpirajte plemeniti namen sklada! Danes meni, jutri tebi. Ne moremo si kaj, da ne bi citirali iz pisma nekega uglednega člana nastopne resnične in globoke besede: »Žalostno dejstvo je, da se mladina noče odzvati k pristopu. Spominjam se na prejšnje čase, ko so se krožile nabiralne pole po uradih in smo nabirali prispevke za vdove in sirote, ki so izgubile očeta, drž. nameščence. Vsak je dal svoj prispevek, četudi v skromnem znesku in je pokazal s tem zavest stanovske pri-

padnosti in svoj socialni čut za siromašne. Danes, ki imamo urejen pogreben sklad, ko so odpadle nabiralne pole in je vsakomur dana prilika, da se sam okoristi s skladom, ni odziva v oni meri, ki bi pokazala srčno kulturo in socialno čustvo nasproti celoti. Mi bi pristavili še: Ne samo kulture in čustva, temveč tudi nekoliko smisla za plemenitost in pa malo več pravega srca vsaj za svoje nam je treba. Vemo za dogodke, ki bi vsakogar pretresli, kajti — odprta noč in dan so groba vrata in — pred smrtjo ne obvaruje koža gladka...

Informacije še dobe pri tajništvu v Ljubljani, Bohoričeva ul. št. 12. — Člani, ki se zanimajo za pristop k skladu, naj prilože za pravila ter odgovor 75 par v znamkah.

Vestnik

Resna beseda. Spet so se pričeli kopirati zaostanki na naročnini. Dosegli so že znesek, ki je za naše ozke razmere kar nevaren. Čeprav upoštevamo sedanjost stisko, ki tare slehernega, mislimo, da je nerednemu plačevanju naročnine po večini kriva le nebržnost. V sedanjih razmerah je obstoj lista spriču neprestanega poslabšanja našega gmotnega položaja zmeraj težji, ob nerednem plačevanju naročnine pa postaja ta borba še nevarnejša. Zato pričakujemo, da bodo vsi zamudniki, ki jim je kaj do obstanke lista, storili svojo dolžnost in poravnali svoj dolg. Neredni plačniki so največji sovražniki lista.

Zvišanje uradniških plač. Po poročilih listov je na sestanku osrednjega učiteljskega kluba JRZ v Beogradu, dne 11. aprila, govoril tudi minister za gozdove Janković, ki je dejal med drugim: »Uradniški stan je pred letom moral prenesti žrtev, ko so mu bile znižane plače. Doprinesel je to žrtev in ni ropotal. Mi bomo to upoštevali in brž, ko nam bodo razmere dopuščale, bomo z ozirom na dvig cen izboljšali uradništvu njegov položaj. Hočemo, da bi bil v naši državi vsak državljan zadovoljen.«

Zvišanje taks. Opozarjamo, da so od 1. aprila zvišane nekatere najpogostejše takse. Zvišana je taksa za vloge na 10 Din, za vsako prilogo na 4 Din, za pritožbe na višja oblastva pa na 30 Din (doslej 20 Din). Zvišana pa ni taksa za formalne pisemne odločbe, kakor so listi napačno poročali, in ostane še naprej 20 Din. Prav tako se ni zvišala taksa za spričevala in potrdila, ki znaša še naprej 20 Din. Opozarjamo vse, naj svoje vloge in pritožbe pravilno kolekujejo, da ne bo nepotrebne dela in zamud.

Znižanje šolnin. V letošnjem finančnem zakonu je močno spremenjena taksa iz tar. post. 318/a, tako, da so vse takse za obiskovanje državnih šol precej znižane. Predvsem v bodoče šolnine ne bodo plačevali starši, ki z otroci vred ne plačujejo nad 800 Din neposrednega davka na leto. Doslej je bila ta meja določena že s 300 Din. Tudi se stope šolnine precej znižajo in se ti zneski mnogo bolj diferencirajo,

kakor doslej. Odpravljena je nadalje III. skupina, tako, da bosta odslej za plačevanje šolnine za obisk srednjih in visokih šol samo dve skupini. Za visoke in slične šole veljajo ta znižanja že od 1. marca t. l. dalje. Ker so pri nižjih osnovah za šolnino zneski iste precej znižani, bo ta sprememba vsem staršem, ki imajo otroke v srednjih šolah prinesla znatno olajšanje. — Natanko celotno razpredelnico novih šolnin objavimo prihodnjic.

Članom »Dobrote« XV. redni letni občni zbor »Dobrote«, obmrtnega podpornega društva poštinskih nameščencev v Ljubljani, bo dne 4. maja 1937, zvečer v »beli dvorani« hotela Union v Ljubljani. — Pričetek ob 19.30. Ako bi občni zbor ob tej uri ne bil sklepčen, se prične pol ure kasneje, t. j. ob 20. uri in bo sklepčen ne glede na število navzočih članov. Dnevni red običajen. — Predlogi članov se morajo najkasneje 8 dni pred občinim zborom pisмено prijaviti odboru, ker se drugače o njih na občnem zboru ne bo sklepalo.

Odbor.

Zvišanje cen obutvi. Po poročilih strokovnih listov je pričakovati znatne podražitve čevljev. Cene surovim kožam se zadnji čas močno dvigajo, od lani že za približno 135 %. K temu pride še nova skupna banovinska trošarina in bodo zaradi tega čevlji od 1 do 12 Din pri paru dražji. Skupno je pričakovati podražitev čevljev za 25 do 30 %. Pri tem naglašajo listi, da je pri nas poraba čevljev zelo majhna, saj pride komaj na dva prebivalca po en par čevljev na leto, medtem ko v sosednjih državah porabi vsak prebivalec po 4, 5 ali še več parov čevljev vsako leto.

Koliko plačajo delavci in nameščenci davka. Iz ljubljanskega glasila zasebnih nameščencev »Bodočnost« posnemamo poročilo, ki je izšlo pod prednjim naslovom. Glasi se: »V letu 1935. so plačali v naši državi delavci in nameščenci 254 milijonov din davkov. Število vseh znaša okoli enega milijona. Iz tega se vidi, kako važen faktor predstavljajo delavci in nameščenci v državnem gospodarstvu, posebno če pomislimo, da ti ne ostanejo državi nič dolžni in so gotovo najboljši davkoplačevalci.«

Zborovanje davčnih uradnikov

V nedeljo, dne 4. aprila je imelo ljubljansko poverništvo Združenja davčnih uradnikov svoj občni zbor, ki je bil v hotelu Metropol v Ljubljani. Zborovanje je vodil društveni predsednik g. Stanko Ribnikar. Po pozdravu zastopnikov finančne direkcije in zborovalcev se je spomnil umrlih članov, ki so jih udeleženci primerno počastili. Nato je dal besedo tajniku g. Viktorju Koritniku.

Tajnik je v daljšem poročilu opisal prizadevanje in delo društvenega odbora v minulem letu, ki zastopa koristi članov, in to prav vseh do zadnjega. Odborniki se zavedajo, da so jih člani izvolili zato, ker jim zaupajo. Vendar je delo odbora v sedanjih razmerah zmeraj težje in je zato potrebno sodelovanje vseh članov z navsveti, predlogi in novimi načrti. Nato se je spomnil g. fin. direktorja A. Sedlarja in pomočnika g. J. Satlerja, ki sta davčnemu uradništvu vselej naklonjena in njegovim težnjam nikdar ne odrečeta pomoči. Obe ma je izrazil toplo zahvalo organizacije. Pozdravil je tudi viš. fin. svetnika g. M. Pirkmajerja, ki je vselej pripravljen pomagati davčnemu uradništvu.

V nadaljnjem je poročal tajnik, da navzlic neprestanemu trudu, odbor ni dosegel posebnih uspehov. Zlasti je malo razveseljiva vest, da za enkrat organizacija ni mogla priboriti starejšim tovarišem V. položajno skupino, ki se jim odreka. S tem je za to proračunsko leto pokopano to upanje in bo marsikateri tovariš razočaran odšel v pokoj. Glede odprave uniform in črtanja potnega pavšala je društvo takoj posredovalo, da bi se dalonamesto pavšala

kako nadomestilo. Uspeha za enkrat ni bilo, pač pa upa organizacija, da se bo z novo ureditvijo fin. uprave mogel doseči primeren nadomestek za izpadle prejemke. Po centrali je ljubljanski odbor ponovno posredoval za izplačilo naknadnega pavšala, pa doslej ni prejel ugodnega odgovora.

Ljubljansko poverništvo je izdalo staležnik za dravsko fin. direkcijo, in sicer kakor ga vodi direkcija sama. Izpuščeni so iz njega arhivski uradniki z davčnim pravnikiškim izpitom, ker jih direkcija ne vodi kot davčne uradnike, čeprav opravljajo izključno davčna strokovna dela. Zal, doslej v njihovo korist ni bilo mogoče nič doseči. Osrednja organizacija pa ima že pripravljen skupni centralni staležnik, ki bo kmalu izdan. Seveda tudi ta ne bo izključno odločilen za napredovanja, ki se v davčni stroki na žalost ne vrše avtomatsko, temveč po svobodni presoji, kvalifikaciji itd. Zeleti je, da bi se tudi za davčne uradnike doseglo avtomatsko napredovanje, kakor ga poznajo n. pr. učitelji. Glede napredovanja je direkcija stavila ministrstvu predlog za vse, ki izpolnjujejo zakonske pogoje. Društveni odbor je že posredoval v Beogradu pri osrednji organizaciji. Ker lani nekateri mlajši člani niso napredovali, so v znak protesta izstopili iz društva. Ta korak gotovo ni upravičen, ker se je organizacija z enako vnemo borila za vse, zato naj se ti člani vrnejo v krog tovarišev. Če društvo ni moglo doseči uspehov v vseh točkah, ni to odborova krivda, temveč so krivi temu razlogi, ki leže izven njegovega vpliva. Vendar zato potreba po organizaciji ni nič manjša, temveč nasprotno še večja.

Iz poročila blagajnika g. Franca Marince je razvidno, da je denarno stanje povoljno. Blagajnik je poročal tudi o likvidaciji pogrebne sklada, ki je konec marca t. l. prenehal delovati, ker se je ustanovil novi Pogrebni sklad finančnih in drugih državnih nameščencev in upokojenec v Ljubljani, ki je začel poslovati s 1. aprilom t. l. O tem poročamo posebe.

Po blagajniškem poročilu je g. Pirkmajer pozdravil zborovalce v imenu fin. direktorja in njegovega pomočnika. Dodal je, da se direkcija močno zavzema za upravičene težnje davčnega uradništva, zlasti, glede napredovanj. Stavila je predlog, naj bi se nastavilo vsaj 20 novih davčnih pripravnikov, ker je število davčnega uradništva silno padlo. V ta namen je bil poslan ministrstvu statističen pregled o napredovanju od leta 1929. dalje. Zato je povečanje naraščajo nujno potrebno. Tudi je poročal glede poenostavljenja davčnega poslovanja, zlasti knjiženja, s čemur bi se prihranilo mnogo dela. Končno je obljubil

svojo pomoč glede priznanja V. skupine in sploh vseh potreb davčnega uradništva.

Za nadzorni odbor je g. Matija Maurovič prebral poročilo o pregledu in predlagal, naj se da odboru razrešnica, kar so zborovalci soglasno sprejeli.

Pri volitvah so bili izvoljeni v upravni odbor gg. Josip Badiura, Anton Baškovič, Davorin Blažon, Viljem Hreščak, Josip Klemenčič, Viktor Koritnik in Stanko Ribnikar, v nadzorni odbor pa gg. Ivan Čuš, Karel Mächtig, Matija Pečkaj, Srečko Rohman in Fran Vošnjig. — Nato se je izvolil odsek za izdelavo spomenice glede napredovanja v V. skupino. Za predsednika odseka je bil izvoljen g. Ivan Mešek, v odposlanstvo za fin. ministrstvo so se pa izvolili gg. Koritnik, Mešek in Ribnikar, ki naj prej stopijo v zvezo s splitskimi in sarajevskimi odposlanci. Nato je predsednik zaključil lepo uspeši občni zbor, ki je pokazal, da se organizacija davčnega uradništva krepko razvija in z vso vnemo deluje za koristi članstva.

Upokojenec

Staroupokojenim častnikom! Naprošeni smo, da objavimo naslednje: Udruženje penzionisanih oficir in vojni činovnika kraljevine Jugoslavije v Beogradu, Prestolonaslednikov trg št. 5, prosi vse tiste častnike in vojaške uradnike, kakor tudi družine padlih in umrlih častnikov in voj. uradnikov, ki prejemajo pokojnine po zakonih iz leta 1904. in 1923., naj blagovolijo poslati odboru navedenega društva prepis odločbe (dekreta), po kateri jim je bila odmerjena zadnja pokojnina. Za navedene upokojence je izredno važno, da to čim prej store in navedejo hkrati svoj točen naslov.

Zborovanje upokojencev v Mariboru. V nedeljo, dne 11. aprila, je imelo Društvo jugoslov. državnih in samoupravnih upokojencev (enk) v Mariboru svoj redni občni zbor. Doslej poročila o zborovanju še nismo prejeli. Objavimo ga v prih. številki, ko ga dobimo.

Potovanje upokojencev v inozemstvo. O potovanju in bivanju drž. upokojencev izven države vsebuje letošnji finančni zakon nove določbe. Kogar zanimajo, naj prebere članek »Iz novega fin. zakona« v današnji številki.

Iz zagrebskega upokojskega društva. Na volitvah delegatov za občni zbor Društva državnih i samoupravnih penzionera v Zagrebu je bilo iz odborovega poročila razvidno, da je navedeno društvo imelo

ob koncu minulega leta že 7524 članov. Sedanji društveni odbor je prevzel posle konec marca 1936. Od takrat se je do konca leta 1936. število zvišalo za 1296 članov. Treba bi pa bilo po mnenju odbora, da šteje društvo vsaj 10.000 članov, t. j. nekaj nad polovico vseh upokojencev v savski banovini. — Konec leta 1935. je imelo društvo 41.354 Din gotovine, leto kasneje je pa znašalo premoženje že 94.095 Din. Premoženje se je torej zvišalo za nad 52.000 Din. Minulo jesen se je na skupni seji zastopnikov vseh upokojskih organizacij iz države določilo, da prevzame vodstvo vseh društev zagrebska organizacija, kar je dokaz velikega zaupanja, ki ga imajo vsa bratska društva do zagrebskega. — Glede posmrtninskega sklada je odbor ugotovil, da je sklad, odkar obstoja pa do konca septembra 1936. izplačal preostalim za 656.267 Din posmrtnin, medtem ko so v istem času člani tega sklada vplačali vanj komaj za 43.580 Din prispevkov. Zato se pojavlja vprašanje, kdo naj poravnava to razliko. Gotovo, da tisti člani, ki bodo najdlje živeli. Zato je treba ali zvišati in ohraniti večje število članov, ali pa določiti drug način za vplačevanje prispevkov in za podeljevanje posmrtnin. — Društvo je sklenilo, da ustanovi poseben hranilni in posojilni odsek, ki bo dovoljeval članom manjša posojila. Odbor, ki je bil postavljen za to, že izdeluje pravila, ki bodo predložena občnemu zboru.

Iz organizacij

Zborovanje finančne kontrole. Dravska sekcija Združenja zvaničnikov finančne kontrole v Ljubljani ima svoj letošnji redni občni zbor v nedeljo, dne 25. aprila v Celju. Zborovanje bo v Celjskem domu in se prične ob 8. uri. Dnevni red je običajen. Volilo se bo kakor navadno z glasovnicami, katere člani pravočasno prejmejo od sekcije.

Oblike kemično čisti, barva, pilisra in lika tovarna J. O. S. REICH.

Železničarsko zborovanje. Ljubljanski oblastni odbor Združenja jugoslov. narodnih železničarjev in brodarjev ima svoj letošnji občni zbor v nedeljo, dne 25. aprila v hotelu Metropol v Ljubljani. Na dnevnem redu so običajni predmeti, med drugim tudi poročilo o glasbenih društvih »Sloga« v Ljubljani in »Drava« v Mariboru. Občni zbor se prične ob 9. uri zjutraj.

Društvo sodnih izvršiteljev kraljevine Jugoslavije v Ljubljani vabi svoje člane na XVII. redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 2. maja 1937. ob 1/213. uri v Ljubljani, justična palača, soba 28. Dnevni red je razviden iz § 10. društvenih pravil. Želi se polnoštevilne udeležbe. — Odbor.

Poštarski bolniški sklad. Meseca januarja so zastopniki obeh poštarskih osrednjih organizacij, namreč Združenja uradnikov p. t. t. stroke in Združenja zvaničnikov in služiteljev p. t. t. stroke skupno obravnavali vprašanje ustanovitve bolniškega sklada za poštne osebe in soglasno sprejeli te-le sklepe: 1. Prispevki uslužbencev za sklad ne smejo biti nikakor večji od enega procenta mesečnih prejemkov. 2. Podpora države mora biti vsaj dvakrat tolikšna kot so prispevki uslužbencev. 3. Odbor sklada naj sestavljajo vsa priznana društva poštne osebe, in sicer vsako s tolikimi zastopniki, kolikor bo zastopnikov ministrstva. 4. Upravni stroški gredo v breme države. 5. Hkrati z ustanovitvijo bolniškega sklada se mora nujno zvišati število delavnih moči, se morajo zvišati prejemki in prirediti sestavljati poseben zakon za p. t. t. uslužbenca. Zastopniki dravske in savske sekcije obeh organizacij so soglasno izjavili, da zahtevajo, naj se sklad

sploh ne sprejme, če ne bo urejen decentralistično. Ta predlog je propadel, ker so zastopniki vseh ostalih sekcij izjavili, da nimajo nič proti centralistični ureditvi bolniškega sklada, če bo sicer v vseh drugih točkah za uslužbenca ugoden.

Zahteve visokošolskih profesorjev. Na svojem zadnjem zborovanju je organizacija univerzitetnih profesorjev na zagrebskem vseučilišču sprejela resolucijo, s katero zahteva, da se čimprej z zakonom določi glede všteta let posebne ugodnosti za tiste profesorje, ki so prišli v državno službo iz svobodnih poklicev. Tistim profesorjem, ki so si svoje sposobnosti pridobili pred vstopom v državno službo, naj se za pokojnino prizna tudi doba, ki so jo prebili v svobodnih poklicih. Ker nekateri profesorji morajo sodelovati pri več sto izpitih na leto, naj se jim prizna za izpite posebna nagrada iz državnih sredstev. Po 30 letih službe naj se vseučiliškim profesorjem omogoči napredovanje v I. položajno skupino, kakor predsednikom državnega sveta, kasacije in glavne kontrole. Ugoditev ti zahtevi ne bi bila za državno blagajno nevarna, ker je univerzitetnih profesorjev s tolikim številom let zelo malo.

Zadružne vesti

Zadružna propaganda. Iz bilance železničarske nabavljalne zadruge v Ljubljani vidimo, da so lani znašali celotni stroški za tisk in honorarje za glasilo navedene zadruge, »Zadrujarja«, skupaj 142.791,25 Din. Ta številka pove, kako ta največja naša zadruga v Sloveniji ume ceniti pomen lastnega glasila in zadružnega propagandnega tiska sploh. Kaj pa druge naše zadruge? Koliko žrtvujejo za širjenje in podpiranje stanovskega zadružnega tiska?

Občni zbor naše zadružne matice. Redni letni občni zbor beograjske Zveze nabavljalnih zadrug drž. uslužbencev bo letos v Ljubljani, in sicer v dneh od 27. do 30. junija.

Novi zadružni zakon. Časopisi poročajo, da je kmetijsko ministrstvo izdelalo osnutek novega zadružnega zakona, ki bo v kratkem že predmet obravnave.

Iz ljubljanske nabavljalne zadruge. V naslednjem objavimo nekaj podatkov o gibanju cen v naši ljubljanski nabavljalni zadrugi na Vodnikovem trgu v minulem letu. Podatki se nanašajo na stanje na dan 5. januarja in na dan 31. decembra 1936. Cena moki se je znižala od 3,50 na 3,25 Din, sladkor v kockah se je pa podražil od 15 na 15,50, sladkor v sipi od 13,50 na 14. Cene riža so bile sledeče: I. vrsta 11 Din nespremenjeno, II. vrsta od 8 na 9, III. vrsta od 7 na 7,50 Din. Kava je ohranila iste cene, ki so znašale: za I. vrsto 84 Din, za II. vrsto 72 in za III. vrsto 54 Din za kg. Cena masti se je dvignila od 17 na 19 Din za kg, namizno olje se je podražilo od 12 Din na 13 Din, olivno olje pa od 15 na 15,50 Din za liter. Zaradi povečanega izvoza in slabe letine je cena olivnega olja zmerom višja in ga je celo težko dobiti v dobri kakovosti. Cena fižolu je padla od 4,50 na 3,25 Din za kg. Zrastla je pa cena cikorije, medtem ko je koruzni zdrob ostal pri isti ceni 3,25 Din. Enake cene ali za malenkost zvišane kaže mlo raznih vrst. Splošno je treba reči, da je bila v minulem letu za

večino specerijskega blaga tendenca rasti in da ni pričakovati padanja cen, prej naraščanje. Zadrugi odbor je imel veliko dela in skrbi, preden je mogel v večini primerov doseči kar najugodnejše nabavne pogoje, da ni bilo treba prodajnih cen še bolj zviševati.

Nove knjige

Mladika. V številki za marec je bilo razen nadaljevanj objavljenih tudi več samostojnih leposlovnih in poučnih prispevkov, tako Fr. Bevka »Legenda o božji martiri«, črtica V. Smoleja »Strel« in druge. O zgodovini tobaka poroča daljši članek, drugi pa vsebuje kratek astronomski pregled. Številka objavlja vrsto portretov, ki jih je narisal B. Jakac, in še več drugih ilustracij. — V aprilski številki, ki je izšla pred Veliko nočjo, je nekaj lepih ilustracij in zanimivo literarno gradivo. Objavljenih je več pesmi nedavno umrle sotrudnice

Drage Krajnc. Zanimiv je članek P. Kurnaverja o povodnih na Krasu. Lep kulturnozgodovinski prispevek so spomini pok. dr. Iv. Svetine »Moje življenje«. Zaključuje številko spomin na mons. Tomo Zupana in razno gradivo za družino in otroke. — Mladika se naroča v Celju, Mohorjeva tiskarna, in velja za leto 84 Din.

Zdravstveni drobiž

NAHOD.

Zdravniška statistika dokazuje, da ljubitelji dolgih zimskih sprehodov, ljudje, ki delajo na prostem, in sploh utrjene osebe skoraj nikoli nimajo nahoda, razen če ga od drugih nalezejo. Dobro sredstvo za preprečenje nahoda obstoji v tem, da telesu ne dovoljamo preveč tekočin. Če se kažejo prvi znaki prihajajočega nahoda, si napravimo, preden gremo spat, kakšno vročo pijačo, ki povzroča potenje; to more biti ali vroč čaj ali vroče mleko itd., in malo konjaka ali ruma zraven tudi ni slabo. Tu

di naj bo spalnica nekoliko segreti, ker more spoteno in razgaljeno telo jakost nahoda pomnožiti. Če je nahod izbruhnil, poskusimo z nosnimi kopelmi, obstoječimi iz nalahno tople vode, kateri smo pridejali mrvico soli ali borove kisline. Pa ni treba, da vodo s silo noter vlečemo, ker povzroča to bolečine v glavi; zadostuje popolnoma, če vodo prav počasi vlečemo v nos, da more ven kapati, saj naj bo nosna kopal res kopal. Večkrat se pridruži nahodu čut suhote v vratu s težkočami pri požiranju. To odpravimo, če srkamo košček citrone ali pa če vzamemo par kapljic glicerina na čajni žlički tople vode; v večini primerov potem suhota izgine, vsaj za par ur.

Zelo dobra je predobramba potom joda. Če čutimo, da bo nahod morda prišel, vlijmo eno ali dve kapljici jodove tinkture v kozarec vode in ga izpijmo. Namesto tinkture moremo vzeti tudi tableto »guttajoda«. Če je pa nahod že izbruhnil, si potisnimo v nos košček vate, z jodovo tinkturo prepojene; a mora biti obdan še z drugim koščkom, da tinktura ne razjeda nosne sluznice. Vdihavanje tinkture zapodi nahod v beg. (Iz »Zdravja«.)

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica 9 — v lastni hiši
Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874.
Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413
Posojila do Din 10.000 — vsem javnim nameščencem po 8% proti zaznambi na plačo na prvem mestu in poroštvo.

ZA POMLAD

novosti
za obleke, plašče,
kostume, kompleje

in MANUFAKTURO sploh
v ogromni izbiri kupite
dobro in poceni pri

NOVAK

MANUFAKTURNA TRGOVINA
LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 15
pri NUNSKI CERKVI

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Porast novih vlog od 1. decembra 1937
do 1. aprila 1937

Din 17,000.000.—

JAMČI ZA VSE VLOGE
MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

Tovariši

Kupujte pri tvrdkah, ki
oglašujejo v „NAŠEM
GLASU“! Kdor podpira
nas, ga podpiramo mi!

Poravnajte

naročnino za

„NAŠ GLAS“

Priporočamo tvrdko
M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških
in šolskih potrebščin.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana

Franciščanska ulica

Telefon št. 2312

Račun pošl. hran. 10.761

Kr. dvorni dobavitelj
ANTON VERBIČ, Ljubljana
Delikatese Telefon 2673 Špecerija
Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

NOVA ZALOŽBA R. Z. Z O. Z.

LJUBLJANA, KONGRESNI TRG

KNJIGARNA

Vse pisarniške in šolske potrebščine.
Poseben oddelek za keramiko in galanterijo. Velika zaloga naličnih peres.

KROJAŠKI ATELJE

Fran Iglič, Ljubljana

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. Lastna zaloga modnega blaga. Uradnikom znaten popust ali na obroke.

Pražakova ulica

KNJIŽNA ZALOŽBA HRAM

izda v svojem letošnjem programu 1937/38 šest obširnih del v prevodih naših najboljših prevajalcev: Otona Župančiča, Vladimirja Levstika in drugih, izbranih iz svetovne literature, trajne vrednosti.

Vsaka knjiga v lepi opremi bo obsegala 300—400 in tudi več strani.

Plačljivo v dvanajstih mesečnih obrokih, v polusnje vezane knjige Din 33.— mesečno, v celo platno vezane knjige Din 25.— mesečno.

Vsak naročnik, ki se naroči na naš letošnji program, dobi kot nagrado še eno v platno vezano knjižico, izdano pri naši založbi izven rednih programov. Več v prospektu.

Zahtevajte prospekt — katerega pošljemo brezplačno.

Založba HRAM, Ljubljana, Florijanska ulica 14

je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejših do najmodernejših

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

Lastna tvornica šolskih zvezkov

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin c. z. z o. z.

Ljubljana, Vodnikov trg št. 5 • Telefon št. 2421

Širite
zadružno misel
med svojimi
tovariši!

Državni uslužbenci! Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga. Na zalogi ima vsakovrsten porcelan, emajlirano kuhinjsko posodo, jedilni pribor, ki ne rjavi, itd.